

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΔ΄
Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου 2015

ΘΕΜΑΤΑ

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

2. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
- α) Προς τον Πρωθυπουργό:
 - ι. σχετικά με τα κριτήρια επιλογής για την ίδρυση νέων κέντρων υποδοχής προσφύγων τύπου «hotspot» στην ελληνική επικράτεια και ιδίως στη νήσο Κω, σελ. 3509

Στην ουσία τώρα. Είναι η τρίτη φορά που έρχομαι στη Βουλή να απαντήσω σε ερώτηση που αφορά το προσφυγικό. Και είναι λογικό. Βιώνουμε μια τεράστια κρίση, παγκόσμια, θα έλεγα. Είναι ίσως από τις μεγαλύτερες μετακινήσεις πληθυσμού που έχει συναντήσει η ανθρωπότητα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Είναι η μεγαλύτερη σίγουρα! Και περνάει όλη αυτή η μετακίνηση και η κρίση από τη χώρα μας, από τα νησιά μας, τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου.

Εδώ πρέπει να προσπαθήσουμε να διαχειριστούμε ένα θέμα με έγνοια, βεβαίως, για τους πολίτες μας, με έγνοια, όμως, και για αυτούς τους ανθρώπους. Πρέπει, δηλαδή, να διαχειριστούμε ένα θέμα, χωρίς να ενδώσουμε στον βάρβαρο λαϊκισμό της βίας, των φρακτών και των τειχών που υψώνονται σήμερα στην Ευρώπη και των παράνομων επαναπροωθήσεων στη θάλασσα.

Θα επιμεινουμε σε αυτήν την πολιτική του ανθρωπισμού, της αλληλεγγύης και του Διεθνούς Δικαίου, όσο κι αν αυτό είναι δύσκολο στις μέρες μας. Αυτό είναι για την Ελλάδα μία υποχρέωση ηθική, αλλά είναι και μια υποχρέωση νομική απέναντι στο Διεθνές Δίκαιο και πρέπει να την τηρήσουμε.

Εύχομαι και ελπίζω ότι σε αυτή μας την προσπάθεια θα έχουμε δίπλα μας από εδώ και στο εξής, πλην της Χρυσής Αυγής φυσικά, όλες τις πτέρυγες του ελληνικού Κοινοβουλίου. Διότι είναι εύκολο κανείς να καταγγέλλει και να κατηγορεί τους πολίτες που ψηφίζουν τη Χρυσή Αυγή –μία νεοναζιστική οργάνωση- και τη φέρνουν στο Κοινοβούλιο, αλλά να υποβοηθά αυτή τη διαδικασία, αναπαράγοντας και μέσα και έξω από τη Βουλή την ατζέντα της ακροδεξιάς, με επικίνδυνους λαϊκισμούς, κινδυνολογίες και καταστροφολογίες. Διότι νομίζω ότι και σήμερα πολλοί, δυστυχώς, δεν συμμαρίζονται τις αυτονόητες αρχές, που καθοδηγούν την πολιτική της χώρας στο προσφυγικό ζήτημα.

Το τελευταίο διάστημα έγινε πράγματι μια συντονισμένη προσπάθεια, με αναπαραγωγή αναληθών δημοσιευμάτων, να εμφανιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θέτει θέμα εξόδου της χώρας από το Σένγκεν, επειδή δεν πληροί τους όρους, τις προϋποθέσεις και τις υποχρεώσεις της.

Αυτό, λοιπόν, το φοβικό κλίμα προσπαθούν να το καλλιεργήσουν, πράγματι, ορισμένοι ακραίοι κύκλοι στην Ευρώπη από χώρες που έχουν αντιμετωπίσει το προσφυγικό ζήτημα υψώνοντας τείχη και φράκτες, τη στιγμή που η Ελλάδα δείχνει ένα πρόσωπο αλληλεγγύης σε αυτούς τους ανθρώπους που γίνονται έρμαιο των διακινήτων και πνίγονται στο Αιγαίο. Από αυτούς, λοιπόν, τους κύκλους αναπαράγονται απειλές, οι οποίες, όμως, δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα.

Θέλω να επαναλάβω, βεβαίως, ότι αυτό το θέμα δεν είναι το καλύτερο δυνατό για να υπάρχει μία μικροκομματική αντιπαράθεση και μία αντιπαράθεση η οποία στερείται σοβαρότητας, θα έλεγα, δεν είναι το καλύτερο θέμα για να κάνει κανείς αντιπολίτευση. Υπάρχουν τόσα άλλα. Διότι στη σπουδή τους ορισμένοι να κάνουν εύκολη κριτική, διακινδυνεύουν τη διεθνή θέση της χώρας. Υπ' αυτήν την έννοια είναι ένα ζήτημα εθνικής ευθύνης.

Δυστυχώς, για όλους αυτούς που αναπαράγουν αυτές τις ανεύθυνες κινδυνολογίες, την προηγούμενη εβδομάδα το Συμβούλιο των Υπουργών Εσωτερικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι μόνον δεν απείλησε την Ελλάδα, όχι μόνο δεν της έδειξε τον δρόμο την εξόδο από τη Σένγκεν, όπως είχαν ορισμένοι εδώ προεξοφλήσει ότι θα συμβεί, αλλά, αντιθέτως, έδωσε επισήμως και συγχαρητήρια στην Ελλάδα, διότι παρά τις τεράστιες δυσκολίες των υπέρρογκων ροών αλλά και τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε, ανταποκρινόμαστε με υπεράνθρωπες προσπάθειες στις υποχρεώσεις μας.

Σχετικά με το ερώτημά σας, κύριε Λεβέντη, σε ό,τι αφορά τα νησιά και τη δημιουργία κέντρων ταυτοποίησης, που έχουν ονομαστεί «hotspots» -εν πάση περιπτώσει, εμένα δεν μου αρέσει να χρησιμοποιώ αυτήν την ορολογία-, θέλω να σας πω τα εξής: Η επιλογή του τόπου εγκατάστασης των κέντρων ταυτοποίησης – και θέλω να το ξεκαθαρίσω- δεν επιβλήθηκε ούτε από την ελληνική Κυβέρνηση ούτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά από την ίδια την πραγματικότητα και από τη γεωγραφία. Τα νησιά μας είναι το πρώτο ευρωπαϊκό έδαφος που βρίσκουν οι πρόσφυγες με τις βάρκες των διακινήτων, που κατά δεκάδες εκατοντάδες επιβαίνουν σε αυτές, όταν εισέρχονται στα χωρικά ύδατα.

Όταν εισέρχονται στα χωρικά ύδατα, η μόνη υποχρέωση που έχουμε απέναντι σε ανθρώπους που κινδυνεύει η ζωή τους προφανώς είναι η περισυλλογή και η διάσωση και όχι η επαναπροώθηση, το οποίο γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι είναι παράνομο με βάση το Διεθνές Δίκαιο. Και βεβαίως, όταν άνθρωποι κινδυνεύουν στα χωρικά μας ύδατα, τους διασώζουμε και τους μεταφέρουμε στη στεριά, όπου υποχρέωσή μας στη στεριά είναι να παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες και στα κέντρα που οικοδομούμε με δυσκολίες -στα κέντρα ταυτοποίησης- να γίνει η προβλεπόμενη διαδικασία ταυτοποίησής τους, για να δούμε πόσο από αυτούς έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν άσυλο, πόσοι από αυτούς μπορούν να προχωρήσουν και να πάνε στις χώρες όπου θέλουν να πάνε και τι γίνεται με κάποιους οι οποίοι δεν έχουν το δικαίωμα. Αυτά είναι τα μεγάλα και κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να συζητήσουμε.

Γνωρίζετε, λοιπόν, ότι πρόκειται για ζητήματα που έχουν να κάνουν όχι μόνο με την ανθρώπινη υποχρέωση, αλλά είναι και ζητήματα δημόσιας και εθνικής ασφάλειας, θα έλεγα. Και η χώρα πρέπει να είναι συνεπής προς τις βασικές της δεσμεύσεις που αφορούν τη συμμετοχή της στον ενιαίο χώρο του Σένγκεν.

Αναφέρατε, κύριε Πρόεδρε, πως σύσσωμοι οι κάτοικοι της Κω εκφράζουν την αντίθεσή τους. Εκπλήσσομαι που το λέτε αυτό. Κάνατε κάποια δημοσκόπηση και το βρήκατε; Πήγατε και τους ρωτήσατε έναν προς έναν; Εγώ ξέρω ότι πράγματι υπάρχουν αντιδράσεις -και θα τολμούσα να πω όχι και ιδιαίτερα αυθόρμητες- από ορισμένα στοιχεία, που συνήθως αντιδρούν. Βεβαίως, δεν θέλω να δώσω μεγάλη σημασία σε αυτό, αλλά γνωρίζω ότι τόσο στα υπόλοιπα τέσσερα νησιά -Μυτιλήνη, Σάμο, Λέρο, Χίο- καθώς και στην Κω, η αντίδραση της μεγάλης πλειοψηφίας της τοπικής κοινωνίας είναι μια αντίδραση που θα έλεγε κανείς ότι αναδεικνύει την ανθρωπιά. Είναι μια αντίδραση πρωτογενών να αναδειχθεί το αίσθημα της αλληλεγγύης σε αυτούς τους ανθρώπους και όχι αντιδράσεις, όπως ότι αυτοί οι άνθρωποι μας μολύνουν, πρέπει να φύγουν από εδώ και πρέπει να πάνε κάπου αλλού. Έχουμε, όμως, και τέτοια φαινόμενα από κάποιους μεμονωμένους.

Διερωτώμαι: Αν δεν γίνουν τα κέντρα ταυτοποίησης στην Κω, θα είναι καλύτερα τα πράγματα για την Κω και τους πολίτες της; Όλο το καλοκαίρι, που αιφνιδιαστήκαμε, δεν υπήρχε κέντρο ταυτοποίησης. Και βρισκόμασταν στο εξαιρετικά αρνητικό γεγονός να στοιβάζονται άνθρωποι στο λιμάνι, χύμα στα πάρκα της πόλης. Αυτή είναι μια καλή, μια θετική εικόνα; Μας τιμά; Είναι καλό για τον τουρισμό; Ενώ τώρα κινούμαστε σε μια διαδικασία, σε μια κατεύθυνση να υπάρχει ένας συγκροτημένος χώρος με ανθρώπινες συνθήκες λίγο έξω από την πόλη, εκεί όπου αυτοί οι άνθρωποι θα παίρνουν τις πρώτες βοήθειες και θα τους δίδεται σίτιση. Δεν θα μένουν παραπάνω από σαράντα οκτώ ώρες και θα γίνεται η διαδικασία της ταυτοποίησης, όπως έχουμε υποχρέωση να κάνουμε, σύμφωνα με τις διεθνείς συνθήκες, της ταυτοποίησης βεβαίως που ελπίζουμε να γίνεται γρήγορα, με τη διαδικασία των νέων τεχνολογιών, του συστήματος «Eurodac». Από εκεί και πέρα, θα έχουν τη δυνατότητα μέσα σε σαράντα οκτώ ώρες, όπως γίνεται ήδη, με δεκάδες έκτακτα δρομολόγια πλοίων που έχουν εξασφαλιστεί προς αυτόν τον σκοπό, να μπορούν να μεταφέρονται στην ενδοχώρα.

Αυτά, λοιπόν, είναι τα κέντρα ταυτοποίησης στα νησιά από όπου φεύγουν οι πρόσφυγες και πηγαίνουν προς την ενδοχώρα και εκεί υποχρέωσή μας είναι να οικοδομήσουμε τα κέντρα προσωρινής υποδοχής ή αλλιώς τα κέντρα για την μετεγκατάσταση, τα relocation centers, από όπου θα προωθείται η διαδικασία της μετεγκατάστασης προς τις χώρες της Ευρώπης που είναι ο προορισμός τους.

Ο χώρος στο Λινοπότη στην Κω που έχει επιλεγεί είναι ένας χώρος απολύτως κατάλληλος, νομίμως παραχωρημένος, με έγγραφη της αρμόδιας Υπηρεσίας Αρχαιολογίας αλλά και με τη σύμφωνη γνώμη της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες.

Τώρα λέτε ότι σας είπαν κάποιιοι ότι δεν τους θέλουν εκεί, να πάνε κάπου αλλού. Ποια είναι η εναλλακτική πρόταση που κατατίθεται; Να μας πουν αυτοί που αντιδρούν –δεν λέω για εσάς- ποια είναι η εναλλακτική πρόταση για την Κω. Φωνάζουν για να

φωνάζουν ή έχουν κάποια εναλλακτική πρόταση; Ή θεωρούν ότι, αν δεν φτιάξουμε τίποτα εκεί, θα είναι καλύτερα τα πράγματα;

Εγώ πριν από ένα μήνα περίπου προσκάλεσα στο Μέγαρο Μαξίμου τους δημάρχους των πέντε νησιών και σε μια συμβολική κίνηση και τους έξι μητροπολίτες –έξι, γιατί η Λέσβος έχει δύο– και όλοι μαζί καθίσαμε σε ένα τραπέζι και συζητήσαμε. Από την πλευρά της Κω δεν υπήρχε αντίρρηση, ενδεχομένως διότι το κλίμα ήταν διαφορετικό εκεί, ήταν κλίμα συνεννόησης. Και ο μητροπολίτης ταυτίστηκε με την άποψη. Πώς να κάνει κι αλλιώς άλλωστε; Εδώ είναι κι ένα ζήτημα όπου ταυτίζεται η κοινή λογική και με τη βασική αντίληψη του χριστιανισμού και της ορθοδοξίας, ότι στον συνάνθρωπο που έχει ανάγκη τού δίνουμε βοήθεια και δεν τον πετάμε στο δρόμο ούτε στη θάλασσα.

Θέλω να ολοκληρώσω, γιατί ο χρόνος τελείωσε και θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου. Η επιλογή του τόπου εγκατάστασης κέντρων ταυτοποίησης επιβλήθηκε από τη γεωγραφία και την πραγματικότητα των μεικτών μεταναστευτικών ροών και από την υποχρέωση της χώρας να ταυτοποιεί πλήρως τους νεοεισερχόμενους στα σημεία εισόδου.

Η εναλλακτική της μεταφοράς σε άλλο μέρος της επικράτειας πριν γίνει η ταυτοποίηση είναι μια εναλλακτική η οποία είναι παράλογη. Συνεπάγεται μεταγωγή χιλιάδων ανθρώπων καθημερινώς υπό το καθεστώς σύλληψης και αυτό αντιλαμβάνεστε ότι είναι πέρα και έξω από κάθε λογική. Γιατί υπάρχει και αυτό. Λένε «να φύγουν από εδώ να πάνε στο διπλανό νησί». Τώρα θα αρχίσουν και κάποιοι δήμαρχοι –αλλά κάνουν λάθος αν νομίζουν ότι μπορεί να λαϊκίζουν με αυτό το θέμα, δεν πουλάει πια– να λένε «πηγαίντε στον διπλανό δήμο ή στον παραδιπλανό».

Έχει αλλάξει το κλίμα, το λέω και σε εσάς, αν έχετε σκοπό να θελήσετε να δημιουργήσετε κλίμα μήπως και κερδίσετε ψηφοφόρους. Δεν είναι το κλίμα αυτό που είχαμε πριν από λίγα χρόνια με την εικόνα των μεταναστών, που πράγματι υπήρχε ένα μεγάλο ζήτημα παραβατικότητας στο κέντρο της Αθήνας. Εδώ έχουμε ροές χιλιάδων ανθρώπων, οι οποίοι στην πλειοψηφία τους προέρχονται από μεσαία τάξη, είναι πρόσφυγες. Έχουμε εμπειρία ως λαός από προσφυγιά. Ξέρουμε τι σημαίνει προσφυγιά και κυρίως από τις ακτές της Μικράς Ασίας.

Άρα νομίζω ότι καλό είναι να έχουμε στο μυαλό μας ότι δεν υπάρχει καμμία εναλλακτική, πέραν αυτού του σχεδιασμού που προσπαθούμε να υλοποιούμε και υλοποιούμε, πιστεύω, με επιτυχία.

Μια τελευταία απάντηση πριν κατέβω από το Βήμα, σε σχέση με το ζήτημα της Ειδομένης. Θα τα πω βεβαίως και στη δευτερολογία, αν χρειαστεί.

Κοιτάτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην Ειδομένη αποδείξαμε ότι ακόμα και στα δύσκολα υπάρχει τρόπος να οργανώνουμε επιχειρήσεις δύσκολες της Αστυνομίας χωρίς να «ανοίγει μύτη» και χωρίς η χώρα μας να είναι εκτεθειμένη διεθνώς, όπως είναι άλλες χώρες με τις σκηνές που έχουμε δει στα σύνορα της Ουγγαρίας και άλλων χωρών –δεν θέλω να αναφέρω τώρα. Έγινε ένας μεγάλος ντόρος ότι εκεί θα πάνε οι «βάρβαροι αριστεροί». «Θα δείτε τώρα πώς δέρνει η Αριστερά», έλεγαν κάποιοι. Όμως αποδείξαμε ότι όταν κανείς θέλει –οι ίδιοι αστυνομικοί είναι, οι ίδιοι άνθρωποι είναι που σχεδιάζουν και επιχειρούν–, όταν υπάρχει πολιτική βούληση και εντολές να γίνουν προστατευμένα και οργανωμένα αυτές οι επιχειρήσεις, μπορούν να είναι αποτελεσματικές και ως προς τον σκοπό, που έπρεπε να ανοίξει οι σιδηροδρομική γραμμή, αλλά και ως προς το να τηρηθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ανθρώπινες συνθήκες.

Τώρα όσον αφορά το Ταεκβοντό. Πράγματι, υπάρχει μια συσσώρευση μεταναστών στο Ταεκβοντό. Δεν είναι ευχάριστο αυτό που συμβαίνει. Αντιλαμβάνεστε, όμως, ότι ο χειρότερος τρόπος για να αντιμετωπίσουμε ένα πρόβλημα είναι να δημιουργούμε μεγαλύτερο πρόβλημα από τον ντόρο, από την προσπάθεια να δημιουργήσουμε και να μεγεθύνουμε κάποια μικροπροβλήματα που μπορεί να υπάρχουν εκεί.

Βεβαίως, όταν κάποιοι άνθρωποι είναι στοιβαγμένοι, κουρασμένοι, ταλαιπωρημένοι, κάποιοι απ' αυτούς πεινασμένοι, μπορεί να γίνουν από κάποια μεμονωμένα στοιχεία μικροεπεισόδια, πολύ πολύ μικρότερα απ' αυτά που έγιναν και γίνονται κάθε Κυριακή μετά το τέλος των ποδοσφαιρικών αγώνων στα διπλανά

γήπεδα.

Θέλετε να αναδείξουμε αυτό το θέμα ως μείζον; Ναι, εγώ λέω ότι δεν είναι μείζον αυτό το θέμα. Το μείζον είναι να δούμε πώς θα αντιμετωπίσουμε ένα υπαρκτό πρόβλημα, από τη στιγμή που κάποιες χώρες αποφασίζουν να κλείνουν σύνορα για ορισμένους από τους πρόσφυγες και μάλιστα με παράνομο τρόπο, διότι δεν μπορείς να καθορίσεις το προσφυγικό προφίλ από την εθνικότητα. Αυτό είναι παράνομο. Υπάρχουν διεθνείς κανόνες με βάση το Διεθνές Δίκαιο για να προσδιοριστεί το προσφυγικό προφίλ και εκεί πάνω τα Σκόπια κλείνουν τα σύνορα παρανόμως.

Εδώ υπάρχει πράγματι ένας κίνδυνος. Ποιος είναι ο κίνδυνος; Είναι αυτός στον οποίον αναφερθήκατε, για να μη θεωρηθεί ότι εγώ έρχομαι εδώ χωρίς να έχω αίσθηση της ευθύνης. Πράγματι, υπάρχει ένας κίνδυνος, αν συνεχιστούν αυτές οι ροές, να μετατραπεί η χώρα σε αποθήκη. Ε, λοιπόν, η χώρα δεν πρέπει και δεν θα μετατραπεί σε αποθήκη. Έχουμε ήδη κινηθεί, έχουμε κάνει όλες τις απαραίτητες κινήσεις σε διεθνές επίπεδο, ώστε να υλοποιηθούν, να εφαρμοστούν οι συμφωνίες επανεισδοχής.

Εδώ πρέπει να τηρήσουν τις διεθνείς τους δεσμεύσεις οι χώρες καταγωγής, και η Τουρκία και το Πακιστάν. Προχθές πήγαμε και κάναμε διαδικασιακά return, επιστροφής, σε πενήντα Πακιστανούς. Είχε πάει και ο Επίτροπος στο Πακιστάν να κλείσει τη συμφωνία και οι πακιστανικές αρχές, από τους πενήντα που τους πήγαμε στο Ισλαμαμπάντ, μας γύρισαν τους τριάντα εννιά πίσω. Πρέπει να τηρήσουν και όλοι οι υπόλοιποι τις διεθνείς τους υποχρεώσεις και όχι μόνο η Ελλάδα.

Η Ελλάδα τηρεί τις υποχρεώσεις της. Πρέπει να τις τηρήσουν και η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Τουρκία και οι τρίτες χώρες σε ό,τι αφορά τις συμφωνίες επανεισδοχής.

Σας ευχαριστώ.